ONS BUITEN

MAGAZINE VOOR TUINDERS

REPORTAGE

In gesprek met een aantal woest enthousiaste gasten van het jubileumhuisje

EEN VLINDERTUIN

Maak zelf een waar bijen- en vlinderparadijs in je eigen tuin

DE KRUIDERIJ

Op heksentoer met magische kruiden op Ons Buiten en de Oeverlanden

jaargang 8 | nummer 30 | september 2020

INHOUD

4

14

30

22

24

4 REPORTAGE
Het Jubileumhuisje

8 KOOK KUNST
Balinees groenterecept

14 BLIK OP EEN BETERE WERELD
Stichting ‘Blikkie’

16 NATUURLIJK TUINIEREN
Tuiny forests

20 GROENTJES
Leuke boeken voor op de bank

21 JUNGLEDISCO & KINDERPORTRET
Een fotoverslag

22 MAAK ZELF EEN VLINDERTUIN
Alles zaait zichzelf weer uit!

24 TUINTIPS
Tomaten, dahlia’s & spinnen

26 MIJN BESTE BEURT
De kruidentoren

28 JACHTLUST
Fremontodendron

30 DE KRUIDERIJ
Magische kruiden

34 KERSVERS OP ONS BUITEN
Een Amsterdammer uit Den Bosch

36 HET JAAR ROND
Panoramafoto’s in eigen tuin

36 FOTOVERSLAG
Stormschade op Ons Buiten

Tuinpark Ons Buiten
Riekerweg 15
1066 BT Amsterdam
(020) 6174707
www.ons-buiten.nl
tuinpark@ons-buiten.nl

Bestuur
Hanneke Weber: voorzitter
(en interim-penningmeester)
voorzitter@ons-buiten.nl
Erik Hooijberg: vicevoorzitter

Secretaris
Saskia Boerma:
secretariaat@ons-buiten.nl

Penningmeester
penningmeester@ons-buiten.nl

Verzekeringen
verzekeringen@ons-buiten.nl

Tuinoverdrachten
Jannie Dillen & Annemarie v.d. Berg:
overdrachten@ons-buiten.nl

Algemene zaken
Hans Krijger en Ruud van Buren
(020) 616 43 72

Groen
Erik Hooijberg:
groen@ons-buiten.nl

Communicatie
Saskia Boerma:
secretariaat@ons-buiten.nl

Technische zaken
Henk van der Raaij:
btc@ons-buiten.nl

Dagelijks beheer
René van Deinsen (020) 6174707

Redactie
Sonja Bijenhof (eindredactie), Rosa Groenewoud en Rian Knop (opmaak), Babs Hogenkamp, Arien de Jong, Astrid Mol, Lily van de Velde

Wil je een bijdrage leveren aan Ons Buiten?
Mail dan naar: redactie@ons-buiten.nl

Met de Nieuwsbrief van Ons Buiten blijf je op de hoogte van alle nieuwtjes
Stuur een mail naar nieuwsbrief@ons-buiten.nl om je voor deze nieuwsbrief aan te melden

Ons Buiten is opgericht in 1922
Ons Buiten | jaargang 8 | nummer 30 | september 2020

VAN DE VOORZITTER

Beste tuinders,

Wederom een prachtige zomer met veel zon en warmte. Soms een beetje te veel van het goede, als je het mij vraagt. Bijkomend dingetje is ook een steeds groter wordend probleem van de waterbeheersing. Lange periodes van droogte worden afgewisseld met zeer zware buien, die dan weer voor behoorlijke overlast zorgen. Zo is het steeds net niet wat we graag willen. Als we de deskundigen mogen geloven, wordt dit een ´normaal´ verschijnsel in het weerbeeld. Om daarop te anticiperen, creëren we op Ons Buiten een paar grote wateropslagpunten, zodat we bijvoorbeeld het grote veld en delen van de beplanting daaromheen met ´gratis´ hemelwater kunnen voorzien. Zo snijd het mes aan twee kanten; we houden de rekening van waternet beter in bedwang en we kunnen bij grote droogte toch sproeien.
Natuurlijk hoef ik jullie niet te vertellen dat het een bijzonder seizoen is geworden door de visite van tante Corona. Geen evenementen, op een paar kleinschalige, meestal ad hoc geregelde, gezelligheden voor de kinderen na. De tweede helft van het seizoen konden we wel de kantine weer een beetje gebruiken. Gelukkig zijn er bij het bestuur geen coronagevallen bekend, dus vooralsnog hebben we die ellende buiten de deur weten te houden. Hopelijk houden we het zo...
In augustus 2022 zijn we jarig: Ons Buiten wordt 100 jaar. Zoals u ook al in de nieuwsbrief kon lezen, zijn we al bezig een jubileumcommissie samen te stellen. De eerste ideeën vliegen al binnen over hoe we dit jubileum op gepaste wijze kunnen vieren. We roepen dan ook alle tuinders op om hierover na te denken en plannen met ons te delen.
En vooral als het moment daar is, de handen uit de mouwen te steken om een memorabel seizoen neer te zetten, waar nog lang over nagepraat zal worden.
Ondertussen worden ook de onderhandelingen met de gemeente weer opgepakt. Voor het project de Oeverlanden-Sloten ligt er nu een uitgewerkt plan dat we gaan verdedigen bij de gemeente, zodat ons gebied met de toekomstige opmars van recreatie ook beschermd zal blijven tegen afbraak van de natuur. Het project volkstuinparkennota zal ook na het zomerreces weer onder de aandacht komen. Daar moet nog wel wat gebeuren voordat er een document ligt dat enerzijds door de gemeente en anderzijds door ons gedragen wordt.
Spannende tijden dus.

Voor nu, beste tuinders, nog veel mooie dagen, veel leesplezier met deze nieuwe glossy en tot op de tuin!

Hartelijke groet,

Hanneke Weber

REPORTAGE

Het Jubileu

TEKST | ARIEN DE JONG
FOTOS | ARIEN DE JONG, CARLA KRISTEL & JANTINE VUUR

Het allereerste Jubileumhuisje dateert van 1982

mhuisje

HUIDIG *Jubileumhuisje*

Een huisje met cv, vloerverwarming in de badkamer en vaste telefoon? Op Ons Buiten? Ja, dat bestaat: het Jubileumhuisje. Een huisje waar mensen van buiten een week kunnen logeren. Daar wil ik meer over weten, dus ik sprak deze zomer met beheerster Carla Kristel en een aantal 'woest enthousiaste' gasten. Bij toeval trof ik ook zomergast en oud-voorzitter Jan Pot aan, een bron van informatie over het ontstaan en doel van dit huisje.

Woest enthousiast zijn de gasten, stuk voor stuk, daarom is het ook zulk dankbaar werk,' vertelt beheerster Carla. Ze wijst me op de logboeken, waar de superlatieven niet aan te slepen zijn en velen zich geïnspireerd voelen hun lofzangen met tekeningen, gedichten en andere creatieve uitingen aan te vullen. Carla nam het beheer over het huisje drie jaar geleden over van de familie Riebel, die dat twintig jaar lang had gedaan. Samen met onder andere Marian en Bieneke verzorgt ze het huisje en de tuin. Verder doen ze de planning, administratie en sleuteloverdracht. Vanaf volgend jaar samen met Dinie Groeneveld. Dit jaar maakt Carla ook extra schoon - niet haar hobby, maar wel noodzakelijk vanwege corona. 'Normaliter doen de gasten

Oud-voorzitter Jan Pot leest en geniet

dat zelf. En afgezien van een enkele smeerpoets, gaat dat heel goed. Dit jaar was het huisje enorm gewild. Waarschijnlijk heeft corona daar wel een rol in gespeeld. Voor het eerst hadden we een wachtlijst.'

Geschenk voor mensen met beperkingen

Jan Pot zat zeventien jaar in het bestuur van Ons Buiten, waarvan veertien jaar als voorzitter. In 2017 stopte hij daarmee en verhuisde naar

Het sedumdak van het Jubileumhuisje

Twente. Hij is dit jaar voor het eerst een week terug op de tuin als gast in het Jubileumhuisje. 'Het bevalt mij uitstekend. Fijn huisje, praktisch en goed ingericht. Kan verwarmd worden in voor- en naseizoen, dat is ook goed voor het behoud.' Jan bezoekt of ontvangt deze week vrienden, familie, kennissen, oud-tuinders en bestuursleden. 'Ik ben voortdurend aan de praat, maar heb ook de rust om te lezen.'

En Jan weet alles over het ontstaan van het Jubileumhuisje. 'In 1982, bij het 60-jarig jubileum van Ons Buiten, werd het eerste huisje gebouwd als geschenk van de tuinders aan de buitenwereld. In dit geval was dat de Invalidenbond, dus voor mensen met een beperking. Het was ontworpen door de zoon van Roel en Bep Jager. Na twintig jaar was het huisje in zo'n slechte staat, dat er iets nieuws moest komen. De Invalidenbond stelde geen

Het huisje heeft een vaste telefoonverbinding

prijs meer op het huisje; het kostte te veel capaciteit van begeleiders. Dus wij stelden een ander doel: een plek voor oud-tuinders en familie van tuinders. Het nieuwe huisje werd in 2002 opgeleverd. Een belangrijke eis was weer: goede toegankelijkheid voor onder andere senioren. Dus bijvoorbeeld brede deuren en een rijplaat om de drempel over te komen.'

Modernisering en inschrijfprocedure

In 2017 werden interieur en tuin aangepast aan de eisen des tijds, een initiatief van Carla, Marian en Bieneke: frissere kleuren, comfortabele meubels, verschillende zitplekken in de tuin. Carla vat nog even de voorrangsregels samen. Voorwaarde is in ieder geval een leeftijd van minimaal vijftig jaar.

Daarna gelden de volgende toewijzingscriteria:

- oud-tuinders
- vrienden, familie van huidige tuinders van wie minimaal één persoon boven de vijftig is
- aspirant-leden (ook boven de vijftig dus)

Inschrijven kan vanaf januari op de website. Half maart volgt selectie en indeling. Een week verblijf kost 100 euro.

Joop en Babs Richardson

Joop en Babs zaten jaren op de tuin, maar moesten daar door omstandigheden mee ophouden. Bij veel tuinders zijn ze bekend van hun werk in de kantine. Tot voor kort deden ze dat ook nog voor de lol, eens per maand, maar nu even niet vanwege jeweetwel. 'Het is heerlijk om buiten te zijn. Het is zo'n mooie plek en zo'n fijn huisje. En we gaan lekker op bezoek bij oude buurtjes, lopen over het park en komen zoveel mensen tegen. We hebben het ook anderen aangeraden, die nu ook komen.'

Joop en Babs Richardson

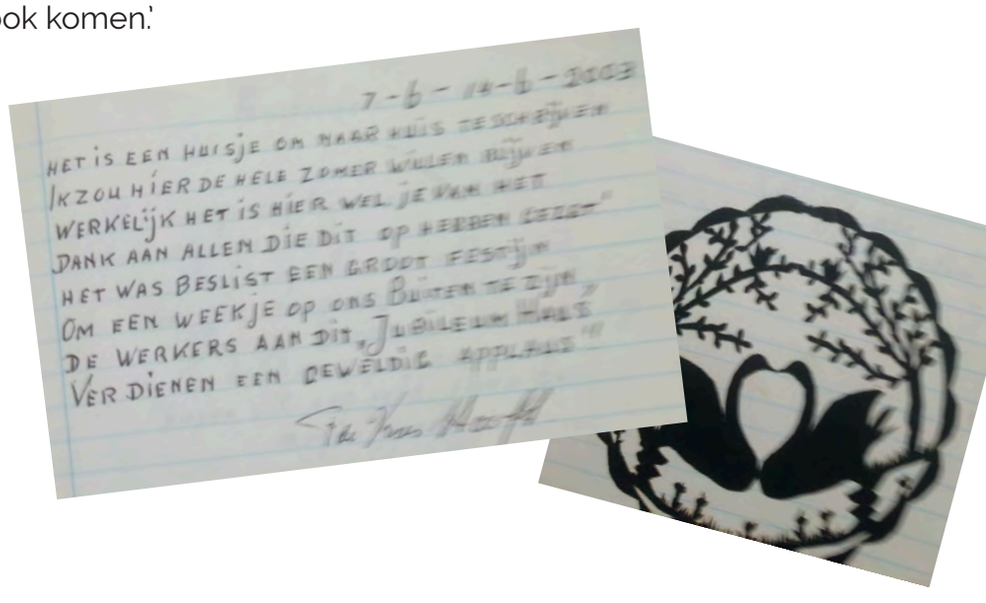

Kees en Suzie Leeger

Kees en Suzie: 'Wij komen hier al meer dan tien jaar. Een keer zelfs twee weken, want er was iemand uitgevallen. Nou, dat was

Kees en Suzie Leeger

een buitenkansje. We vinden het zalig hier. Onze dochter heeft hier al zeventien jaar een huisje. Het is zo fijn om hier met haar en onze kleindochter te zijn. Het huisje is zo geriefelijk en zo mooi opgeknapt. In de hittegolf was het hier zo aangenaam en waar vind je zo'n betaalbare plek voor senioren?'

Gerrit Smienk

Gerrit: 'Mijn schoondochter nodigde me uit hier een weekje op hun buiten te komen logeren. En zo voelde het ook. Logeren bij familie, maar met een eigen huisje om je terug te trekken. Dat was zo'n goed idee. Ik woon sinds een tijdje in België en zie mijn geliefden en vrienden in Nederland daardoor minder. De band met mijn kinderen en kleinkinderen is deze week echt versterkt. En ik heb veel goede vrienden uit de Randstad kunnen bezoeken en ontvangen. En heerlijk getekend als het regende. Volgend jaar kom ik graag vier weken.'

Prettig gezelschap van Gerrit Smienk

Gerrit Smienk tekent

Carla aan de schoonmaak

Het jubileumhuisje vind je recht tegenover de (kleine) eerste ingang.

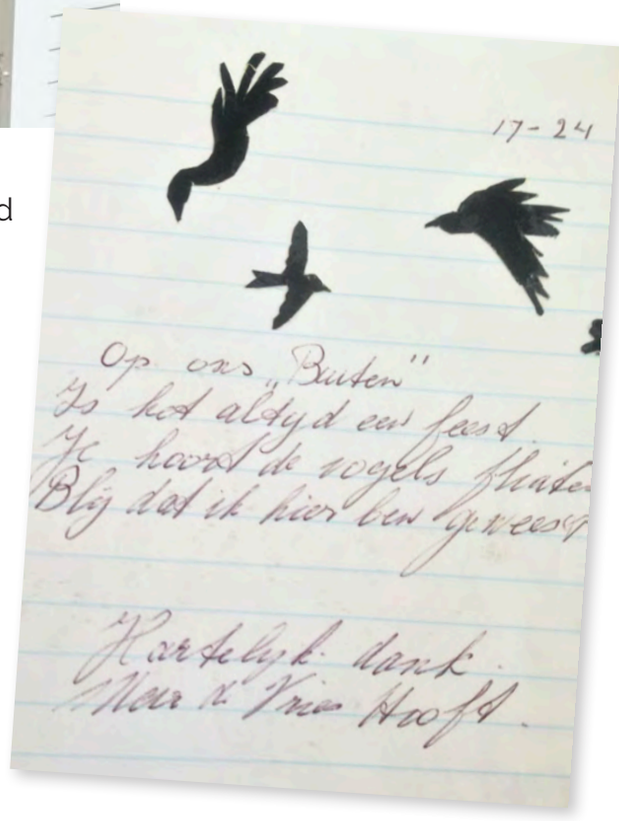

9-15 Mei 2004

Lieve mensen,

Wat valt er voor in mens te wensen
dan in dit huisje te mogen zijn
alles is hier werkelijk piek-fijn
De inrichting die mag gezien
die verdient met smaak een tien
Hoop dat ieder dit met zorg mag bewonen
zodat er vele hier in week mogen bekomen
"Ons Buiten" is werkelijk uniek
merkt hier niets van vakantiepiek
Blijf nog lang zo mensen verwennen
dan hoeven ze minder naar de dokter te rennen
Hier blijft lichaam en ziel gezond
met vriendelijke mensen om ons rond
Je bent hier denk ik nooit alleen
met al dat liefs om je heen
Een ding moet U zeker weten
"Ons Buiten" zal ik nooit vergeten

Diny Woldberg
Limburg

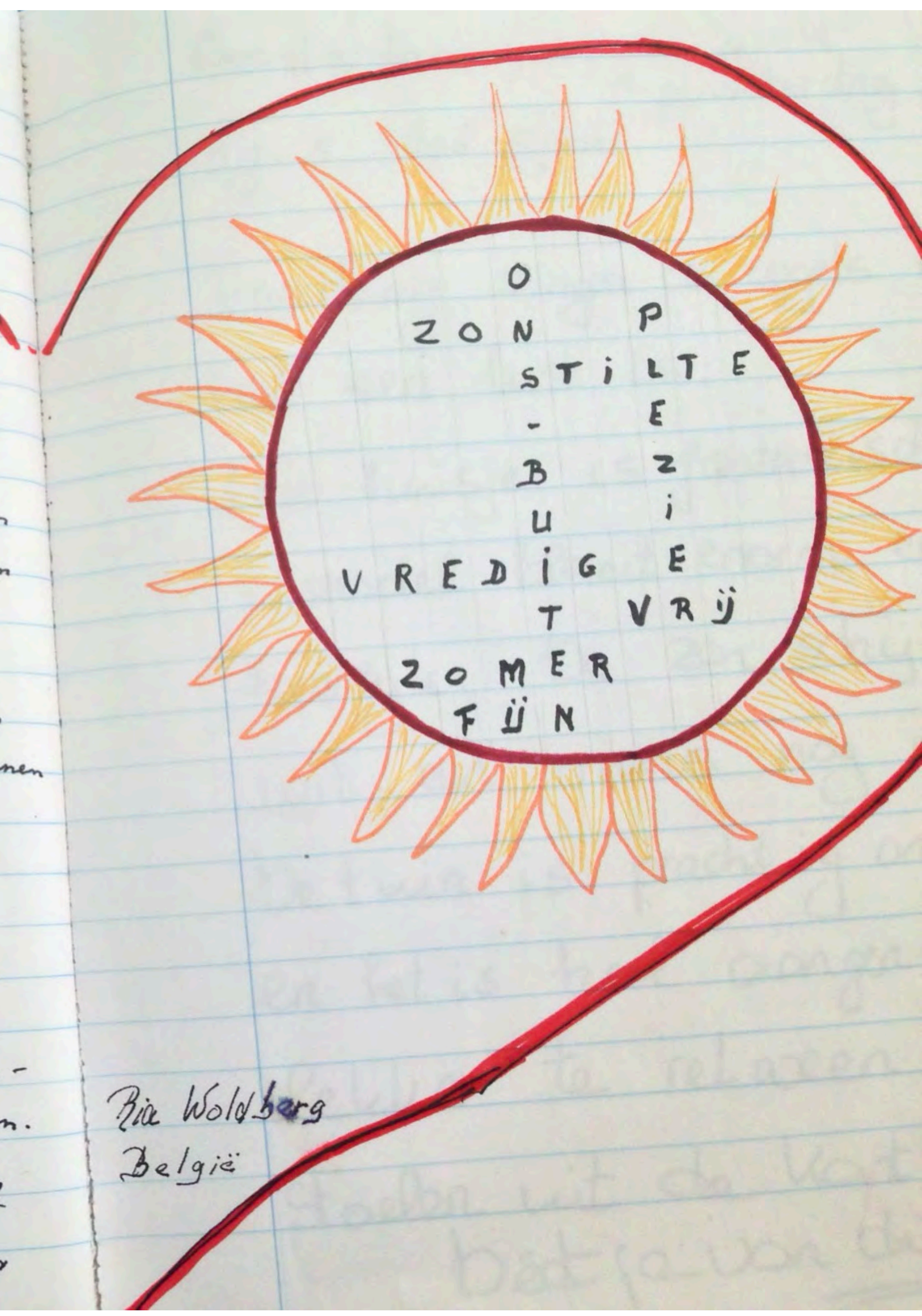

Ria Woldberg
België

KOOK Kunst

LILY VAN DE VELDE

Nog nooit heb ik zo'n lang tuinseizoen gehad! Tenslotte mochten we al vanaf half maart blijven slapen op de tuin. Door de rust en de betrekkelijke afzondering leek het alsof je alles wat er om je heen gebeurde, intenser beleefde. Een soort retraite: weinig prikkels van buitenaf en varen op je eigen kompas. April en mei, toen al het verkeer was gedecimeerd en je opeens alle vogels uitgebreid kon horen, boden een totaal nieuwe ervaring. En of het nu écht zo was, of dat het pure suggestie was: het leek ook of de kleuren feller waren.

Toen ik op de lagere school zat, werd mij door mijn ouders en oudere broer en zus duidelijk gemaakt dat ik zondagochtend vooral mijzelf moest amuseren en géén lawaai mocht maken, zodat zij konden uitslapen. Ik ging dan boven op zolder spelen. Als mijn moeder vroeg wat ik zoal gedaan had, kwamen er altijd verhalen over allerlei landen en belevenissen. Nu ik alleen op de tuin ben, komt dit oude tijdverdrijf opeens weer bovendrijven: ik blijk eindeloos te kunnen reizen door mijn tuin. Soms is het het licht, soms een geluid, of een geur die mijn fantasie aanzwengelt en zo heb ik een zeldzaam reislustige zomer gehad in coronatijd. In de komende editie's neem ik jullie mee op mijn luchtreizen.

Als ik 's avonds ga slapen, kan ik door de jaloezieën naar buiten kijken. 's Avonds ziet alles er totaal anders uit. Dit jaar hebben mijn achterburen solarlampionnetjes onder aan hun dakgoot gehangen. Samen met de wuivende rietkraag aan de slootkant ziet het er opeens heel Aziatisch uit. Vanaf het moment dat ik er een Balinees hutje in zag, veranderde de pijnboom 's nachts in een enorme draak, en de berkenboom in een wachter met een krokodillenbek. Ik val tevreden in slaap en weet meteen wat ik morgen ga maken! Een simpele versie van een Balinees groentenrecept!

Urap Sayur

4 personen

80 gram gedroogde gemalen kokos
2 teentjes knoflook
2 rode paprika's
2 rode pepers
10 sjalotjes
400 gram sperziebonen
250 gram taugé
1 spitskooltje
beetje zout

Zet een pan met een stoommand op het vuur. Stoom hier de boontjes in. Laat deze 10 minuten stomen. Voeg 3 minuten voor tijd de spitskool en de taugé toe. Die hoeft namelijk niet gestoomd te worden, maar het is wel lekkerder om de spitskool ietsjes zachter te laten worden. Dit is samen met de taugé de basis voor de urap.
Dat is het wat betreft de groenten. Nu de dressing van kokos voor het urapgerecht.
Maak de rode paprika schoon en snijd hem in stukken. Maak de sjalotjes schoon en halveer deze. Snijd de rode pepers in de lengte doormidden en verwijder de zaadlijsten. Maak als laatste het teentje knoflook schoon. Doe de rode paprika's, sjalotjes, rode pepers en de teentjes knoflook in een keukenmachine. Voeg een beetje zout toe en hak het geheel tot een vloeibare mix. Neem een koekenpan en zet die op het vuur. Rooster de geraspte kokos. Voeg de mix toe en verwarm de dressing ongeveer 2-3 minuten. Roer goed door elkaar. Klaar is de dressing.
Doe nu alles in een grote kom. De boontjes, de witte kool, de taugé en de dressing van kokos. Hussel alles goed door elkaar en dan kun je de urap direct serveren, bijvoorbeeld met witte rijst, maar het wordt extra feestelijk als je gele rijst maakt.

Nasi Kuning (gele rijst)

4 personen

1 teen knoflook
1 ruime el zonnebloemolie
200 g pandanrijst
1 kleine el gemalen kurkuma (koenjit)
1 tl gemalen koriander (ketoembar)
1 tl gemalen komijn (djinten)
1 stengel koelverse sereh (citroengras)
275 ml kokosmelk
200 ml kraanwater

Snipper de ui en snijd de knoflook fijn. Verwarm de olie in een hapjespan en fruit de ui en knoflook hierin zachtjes. Schep de rijst, koenjit, ketoembar en djinten erdoor en bak kort mee. Snijd de citroengrasstengel open en steek deze in de rijst. Schenk de kokosmelk met het water bij de rijst en breng al roerend aan de kook. Kook de rijst in een open pan op matig vuur in ca. 15 min. gaar. Neem de pan van het vuur, roer de rijst om en laat zonder deksel even droogstomen.
Verwijder het citroengras, voordat je de rijst serveert.

Een inheems bos op tuinformaat

NATUURLIJK TUINIEREN

ERIK HOOIJBERG

Over tiny forests heeft Erik al eerder geschreven, maar wat is een tuiny forest? Als het goed is, hebben we daar volgend seizoen een voorbeeld van op Ons Buiten. Het tuinyforest-pretpakket is inmiddels besteld! Nieuwsgierig geworden? Erik vertelt wat vlinders, rupsen, vogels, planten, bomen, vossen en sperwers met elkaar te maken hebben. En daar speelt het tuiny forest uiteraard een belangrijke rol in.

De aangebrande spanner is een nachtvlinder die nachtactief is. Ja dat klinkt raar, maar het is wel waar. Er zijn ook nachtvlinders die overdag actief zijn. De aangebrande spanner is niet heel groot met een voorvleugellengte van 12-14 mm. Hij is goed herkenbaar aan de zwartachtige vlek aan de vleugelwortel en de brede zwarte buitenste dwarsband. Bij pas uitgekomen vlinders zijn die bedekt met blauwgrijze schubben op de vuilwitte vleugel. De aangebrande spanner is een vrij gewone soort en te vinden in loofbossen en struwelen. Hij gebruikt de wilde kardinaalsmuts als waardplant. De meidoornstippelmot is een vrij kleine nachtvlinder met een spanwijdte van 19-22 mm. Deze stippelmot heeft drie rijen zwarte puntjes op de smalle, witte voorvleugels. Vleugelranden zelf zijn grijzig van kleur. Deze mot komt vrij algemeen voor en is te vinden langs bosranden, in parklandschappen en tuinen. De rupsen van de meidoornstippelmot leven in groepen in spinsels, vooral op meidoorn en sleedoorn en soms op fruitbomen, zoals appel en peer. De rupsen kunnen

Aangebrande spanner

Meidoornstippelmot

de voedselbomen en struiken volkomen ontbladeren. Dat is gelukkig tijdelijk - de bomen zorgen vaak snel weer voor nieuwe bladeren.

Krachtvoer voor jonge mezen

Anders dan dagvlinders zijn nachtvlinders vaak minder uitgesproken van kleur, vorm en voorkomen. Om die reden zijn mensen er meestal minder in geïnteresseerd. Nachtvlinders en hun rupsen spelen echter een heel belangrijke rol in de voedselketen. Voor net uitgekomen jonge mezen zijn rupsjes en kleine vliegjes van levensbelang. Zonder dat krachtvoer redden de jonkies het niet. Timing is essentieel. De rupsen moeten in voldoende mate aanwezig zijn als de jonge vogels behoefte hebben aan krachtvoer. Co-evolutie van soorten kan zorgen voor afstemming van behoeften: kardinaalsmuts of meidoorn als waardplant voor vlinders, waarvan de rupsen weer voer zijn voor jonge mezen. En die mezen zijn op hun beurt weer voer voor de vos of de sperwer. Een voedselketen in een notendop.

Wilde kardinaalsmuts

Inheemse voedselbronnen voor insecten en vogels

Veel bomen en struiken die tegenwoordig in Nederland voorkomen, komen oorspronkelijk van elders. Prachtige soorten komen uit China, Japan en Amerika. Sommige soorten gedragen zich keurig, andere woekeren als de (bos)pest. Inheemse insecten, zoogdieren en vogels zijn sterk afhankelijk van juist die inheemse soorten bomen en struiken. In eerdere artikelen over Natuurlijk Tuinieren was ik lyrisch over zo'n eenvoudige soort als de els en de berk, die in de wintertijd met hun proppen voedsel bieden aan vinken en mezen. Zo zijn er meer soorten die in dat rijtje thuishoren. Denk bijvoorbeeld aan de gewone hazelaar met zijn noten die gegeten worden door vogels en eekhoorntjes. Boswilg, veldesdoorn, zoete kers en wilde lijsterbes worden uitbundig bezocht door insecten voor de nectar of door vogels voor nootjes, kersen of bessen. Ook sporkehout, rode kornoelje, egelantier en de al eerdere genoemde soorten wilde kardinaalsmuts en sleedoorn bieden aan insecten en vogels op verschillende momenten in het jaar een overdaad aan voedsel.

Koolmees

Sporkehout, oftewel bloedboom of buskruithout

Sporkehout is een bladverliezende, meestal meerstammige struik van 3-6 meter hoog, en soms een kleine boom. De schors is donker paarsbruin, met heldergeel hout dat zichtbaar wordt als de bast wordt verwijderd. Sporkehout is voor mensen onsmakelijk en licht giftig, maar zowel de bessen als de bast kunnen als laxeermiddel gebruikt worden. Sporkehout prefereert een zure grond, groeit

in vochtige bossen en venen. Met biodiversiteit in het achterhoofd is deze boom een alleskunner. De soort is waardplant voor dagvlinders: de citroenvlinder en het boomblauwtje. Ook een aantal motten leeft van het blad van deze heester, zoals de sporkehoutspanner. De bessen worden voornamelijk gegeten door

Citroenvlinder

Rosa Micrantha Inflorescence

Boomblauwtje

vruchtetende vogels zoals grote lijster, kramsvogel en fazant, die zo de zaden verspreiden via hun uitwerpselen. Omdat deze struik zo´n lange bloeiperiode (april-juli) heeft, is het een zeer belangrijke drachtplant voor honingbijen. Zoals gezegd: een alleskunner.

Echter Faulbaum, Rhamnus frangula.

Inheemse slagkracht

Eerder dit jaar heb ik verteld over het belang van aanleg van kleine dichtbegroeide bossen, via de zogenaamde tinyforestmethode. Een tiny forest beslaat een oppervlakte van een paar tennisvelden of een klein voetbalveld. In verschillende gemeenten in Nederland, waaronder zelfs op twee plekken in Zaandam, zijn er initiatieven om dergelijke bossen aan te leggen. Maar nog niet in Amsterdam. Met een beetje mazzel zullen wij tot de eersten behoren om de kleine variant aan te leggen, namelijk een tuiny forest... Dit is een kleiner bos waarin genoemde bomen en struiken allemaal een plek krijgen op een oppervlak van slechts zes vierkante meter. Onder het

INHEEMSE INSECTEN, ZOOGDIEREN EN VOGELS ZIJN STERK AFHANKELIJK VAN DIE INHEEMSE BOMEN EN STRUIKEN

ooievaarsnest zou dat bijvoorbeeld kunnen, of op een van de tuinen waar een sloophuisje heeft gestaan. Dan blijft er ook ruimte over om kweek- en bloembedden aan te leggen voor mensen die wel willen tuinieren, maar geen zin hebben in een grote tuin. We zullen zien waar er plek is. Misschien wilt u er een aanleggen op de eigen tuin?

Tinyforest-pretpakket

Het tuinyforestpakket is inmiddels besteld en wordt in november van dit jaar aangeplant. Dit pakket bevat overigens niet alleen bomen en struiken, maar ook een zadenmix van zevenentwintig verschillende vaste en eenjarige planten, zoals gewone ossentong, vertakte leeuwentand, akkerklokje, muskuskaasjeskruid, lange ereprijs en zwarte toorts. Omdat elke tuin weer anders is, zal het per tuin verschillen welke planten uit de mix goed aanslaan. Daarom zitten er ook zo veel verschillende soorten in; zo is de slagingskans voor elke tuin lekker groot. In november dus aan de slag met planten, zaaien, water geven en daarna ongeduldig afwachten.

Zaden wilde kardinaalsmuts

Erik Hooijberg
groen@ons-buiten.nl

Bronnen & foto's: Tuindierengids (R. Lewington, Kosmos 2015), websites: planten.sprinklr.co/tuiny-forest, nl.wikipedia.org/wiki/Sporkehout, ivn.nl/tinyforest, Wiki Commons

Zwarte toorts

Veronica longifolia

Lijster

Onrijpe bessen sporkehout

Blik
OP EEN BETERE WERELD?

TEKST: JON VAN DEN BERG & EVERT SCHRIEK
BEELD: EVERT SCHRIEK

Sinds deze zomer staat er een kliko van Stichting 'Blikkie' tegenover de hoofdingang van ons tuinpark. Ook vind je er een in de tuin van Jochem Udo in de Hillegondalaan. Waar zijn deze kliko's voor en wie heeft ervoor gezorgd dat deze hier staan?

Op 19 september was het weer World Cleanup Day (WCD). Dit is een jaarlijkse wereldwijde burgeropruimactie om het probleem van zwerfvuil aan te pakken. Vorig jaar werden er tijdens deze dag in Nederland bijna 78.000 afvalstukken opgeruimd. Dat is meer dan een verdubbeling van het jaar daarvoor. De meest gevonden stukken afval zijn aluminium blikjes. Per jaar worden er in Nederland circa twee miljard van in omloop gebracht.

Er bestaat geen statiegeld op blik, dus de prikkel om het in te leveren is er voor veel mensen niet. Eenmaal verzameld, gaan deze blikjes naar de afvalverwerkers. Een gedeelte wordt automatisch gesorteerd en komt uiteindelijk terecht bij metaalhandelaars die het vaak verkopen aan smelterijen in Zuid-Europa of China waar milieuregels minder streng zijn dan in Nederland. De scheepstransporten daarnaartoe zijn milieubelastend. Een ander gedeelte wordt verbrand in de oven, waar het dunne aluminium wordt omgezet in energie.

Het is uiteraard goed dat aluminium wordt gerecycled, maar het kan nog veel beter. Het is natuurlijk zonde dat er kostbare grondstoffen verspild worden. Daarom zetten bedrijven en overheden in op een circulaire economie, waarbij producten en grondstoffen zo veel mogelijk worden hergebruikt. Afval

dient dan als grondstof voor een nieuw product. Aluminium kan namelijk steeds opnieuw worden hergebruikt, omdat er na omsmelting geen kwaliteitsverlies optreedt.

En hier komt Stichting Blikkie om de hoek... Blikkie wil een oplossing bieden voor dit afvalprobleem. De stichting is in 2017 opgericht door Ons Buiten tuinder Evert Schriek, adviseur duurzame energiestrategie en gediplomeerd boomklimmer. Wie regelmatig in het Vondelpark komt, heeft hem daar misschien zien lopen, verkleed als blikje, om reclame te maken voor het werk van de stichting.

Blikkie verzamelt aluminium blikjes uit de natuur en bij consumenten in een zogenaamd 'closed loop' recycling systeem. Dat betekent dat het aluminium lokaal schoon wordt verwerkt, zodat er geen scheiding meer aan te pas komt. De blikjes worden gesmolten door middel van een elektrisch inductieproces, gevoed door duurzaam opgewekte energie. Het aluminium wordt zo teruggewonnen. Tevens kan precies de herkomst van

het materiaal worden herleid. Van het aluminium kunnen - in samenwerking met overheden en gemeenten - lokaal nieuwe producten voor de openbare ruimte worden gemaakt. Denk hierbij aan afvalbakken, banken, maar ook ornamenten en kunst. De nieuwe producten krijgen een certificaat van herkomst van het materiaal. Zo kunnen

de gemeenten laten zien dat de circulaire economie echt werkt.

De stichting heeft geen financieel winstoogmerk; het enige winstoogmerk is het milieu. Blikkie verzamelt met hulp van veel enthousiastelingen. Er doen al veel organisaties mee: Surfclub Amsterdam, Amsterdam Golf Club, Schinkel Autobanden, Brede basisschool Fiep Westendorp,

Blikkie verzamelt aluminium blikjes uit de natuur en bij consumenten in een zogenaamd 'closed loop' recycling systeem

TWA (Tijdelijk Wonen Amsterdam), creatieve woon- en werkruimtes en studentenhuisvesting in het voormalige ACTA-gebouw (Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam) en Hockeyclub Xenios.

Ons Buiten doet dus ook mee! Dat past heel goed bij een tuinpark dat het Nationaal Keurmerk Natuurlijk Tuinieren heeft verworven met het maximumaantal van vier lieveheersbeestjes. Dit is een kwalificatie voor tuinparken die zonder bestrijdingsmiddelen en kunstmest tuinieren en extra voorzieningen aanbrengen voor duurzaam natuurbeheer.

Elke twee weken zitten de kliko's vol, wat goed is voor één opgekweekte eik, spar of plataan. Want met de opbrengst worden bomen aangeplant en bossen gecreëerd die CO_2 opnemen en een onderkomen bieden aan vele organismen en dieren. Het mooiste is dat er zo nieuwe producten worden gemaakt van ons eigen afval. Steeds meer mensen zien in dat dit nodig is om de wereld schoner door te kunnen geven aan volgende generaties.

Wil je ook helpen om aluminium blikjes in te zamelen? Trap het blikje dan éérst plat, voordat je het in de container doet. Dan passen er namelijk veel meer in. Laat het blikje wel leeglopen voordat je het plattrapt, anders krijg je een nat pak...

MEER INFO?

In Amsterdam kun je verder terecht bij de recyclestraat van Blikkie bij broedplaats ACTA aan de Louwesweg nummer 1.

Meer informatie vind je op **www.blikkie.net**

GROENTJES

RIAN KNOP

HERFST

Het is weer voorbij, die mooie zomer! We gaan weer minder naar de tuin en zo komt er meer tijd vrij om te lezen, te koken en lekker thuis te zijn. In deze Groentjes daarom aandacht voor wat leuke boeken voor op de bank en in de keuken. Ze hebben natuurlijk wel met tuinieren te maken…

Als eerste:
HET GEHEIM VAN DE TUIN
Dit is zoals de schrijvers zelf zeggen een avontuurlijk kinderkookboek. Topkok Joris Bijdendijk van 'Rijks' (het sterrenrestaurant bij het Rijksmuseum) heeft samen met Jan Paul Schutten een prachtig boek gemaakt. Jan Paul Schutten heeft trouwens al zo veel mooie boeken geschreven, zoek hem maar eens op!

Als je van koken houdt, van lekker eten en tuinieren, als je van spannende verhalen houdt, dan is dit boek HET boek voor jou! Je leert koken met groenten die je zelf gekweekt hebt in je schooltuintje of op je eigen tuin bij Ons Buiten (of zelf gekocht natuurlijk).

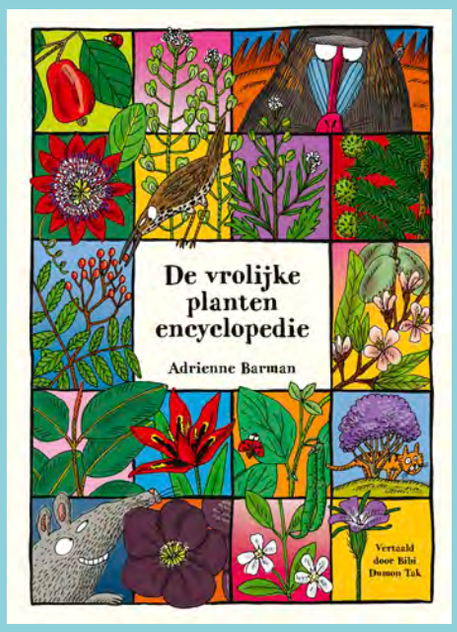

Nog zo'n leuk boek is **DE VROLIJKE PLANTENENCYCLOPEDIE**, geschreven door Adrienne Barman. Op een heel grappige manier vertelt Adrienne je over bomen, planten en bloemen. Ze ordent het boek op bomen die heel oud worden, planten zonder hoogtevrees, stinkende planten en planten die juist heel lekker ruiken. Je leert over vleermuisbloemen, muizenoren en de drakenbloedboom, maar ook boterbloemen, tijgerlelies en zebraplanten. De kleuren spatten bijna uit het boek, dat maakt je herfst een vrolijke boel!

De kleuren spatten bijna uit het boek, dat maakt je herfst een vrolijke boel!

Sommige kinderen vinden het lastig om in slaap te komen. Er zijn ook kinderen die in hun hoofd op avontuur willen… Dan is dit een mooi boek. In **MIJN TUIN** worden verhaaltjes verteld die allemaal beginnen in de eigen tuin. En daar valt veel te ontdekken!

De jongens en meisjes uit het boek kruipen onder heggen door, volgen een spannend pad, ruiken bloemen en gaan op onderzoek uit met een dier. Janni Meedendorp schreef dit mooie boek en kinderen maakten de tekeningen van hun eigen tuin. Elk verhaaltjes is een meditatie, om voor te lezen of om zelf te lezen.

JUNGLEDISCO

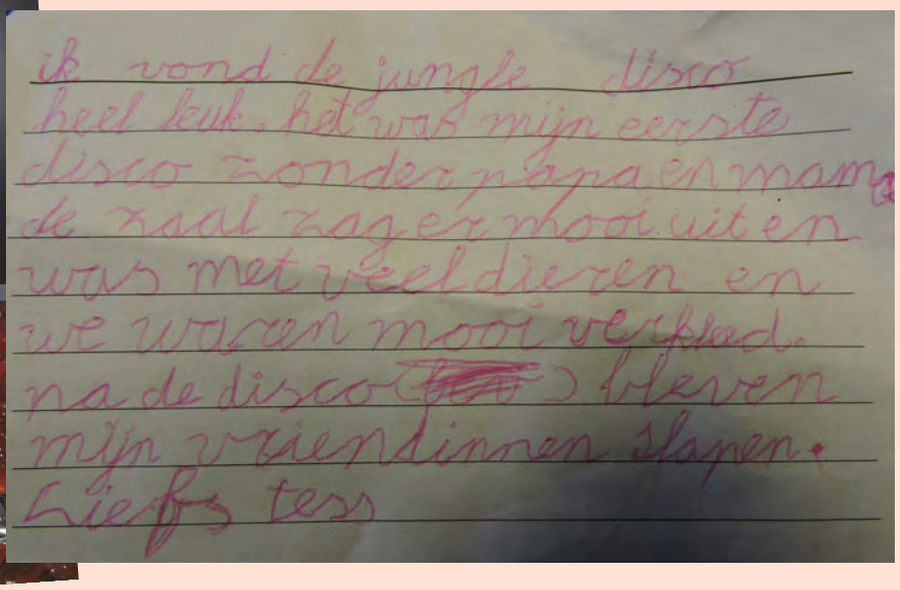

KINDERPORTRET

Voornaam: Feline
Leeftijd: 6 jaar
Lievelingsboek:
De Waanzinnige Boomhut en Dolfje Weerwolfje
Lievelingsdier:
Alle dieren
Leukste om te doen:
Handstanden en radslagen maken
Lievelingsplek op de tuin:
Mijn eigen tuin en huisje
Dit koop ik in de kantine:
Snoep

MAAK ZELF
Een vlindertuin

Tekst & Beeld: ANNET DE JONG

We willen allemaal wel een tuin vol vlinders.
Toch? Maar hoe krijg je die naar je tuin?
Annet de Jong vertelt het ons.

‘Het is het makkelijkst om wat terrastegels uit je tuin te halen en daar een bijen- en vlindermengsel in te zaaien. Wij hebben het wat groter aangepakt door een stuk gras af te plaggen. De grond moet helemaal onkruidvrij zijn en dan kun je gaan zaaien. Meng het zaad met zand, zodat je gelijkmatig kunt zaaien. Wij hadden een mengsel van ‘de Bolderik’, aangevuld met een vlindermengsel. Na vier tot zes weken begint het al een mooi bloemrijk veld te worden. Extra korenbloemen, papaver en klaprozen zijn fijn voor de kleur! Alles zaait zichzelf weer uit, dus in september volstaat één keer maaien of knippen.

Het tweede jaar kwam alles weer mooi op - van sommige soorten wat te veel - maar die herkennen we nu, dus daar halen we weer wat van weg. Het is een waar bijen- en vlinderparadijs geworden. De afgeplagde graszoden hebben we op een stapel onder een zeil gelegd: na een half jaar heb je dan prachtige vruchtbare aarde die je weer kunt gebruiken.’

ALLES ZAAIT ZICHZELF WEER UIT, DUS IN SEPTEMBER VOLSTAAT EEN KEER MAAIEN OF KNIPPEN

Tuintips

ASTRID MOL

Slakvrije hosta's

Hosta's zijn in het najaar, als ze de slakken hebben overleefd, op hun mooist. De witbonte bladeren zijn een echte blikvanger in de tuin. Hosta's zijn ook gemakkelijke schaduwplanten die weinig last hebben van ziektes. Alleen de slakken doen zich graag tegoed aan de bladeren.

Zet daarom de hosta in een pot, het liefst van metaal, want daar houden slakken niet van. Als je de rand insmeert met vaseline, wordt het voor de slak moeilijk om bij de plant te komen. Wist je dat er hosta's bestaan met dikke bladeren die de slakken niet lusten? De hosta sieboldiana 'Elegans' is er zo een.

Gezonde tomaten op je bord

Tomaten uit eigen tuin komen gezond op je bord als je de plant water

geeft met zorg en aandacht. In het najaar betekent dat één keer per week bewateren. Onregelmatig begieten geeft gebarsten vruchten en het maakt ze bevattelijk voor ziekten als neusrot. Hoe kun je het beste water geven? Door een petfles overdwars doormidden te knippen, de bovenkant (dop eraf) ondersteboven bij de plant voor 2/3 deel in te graven en daarin water te gieten.

Najaar spinnentijd

In het najaar zoeken spinnen een warm plekje in je tuinhuis. Als je dat vervelend vindt, zet dan in en om het huis een paar muntplanten neer. Spinnen en kleine insecten houden niet van de geur van munt. Zo heb je een natuurlijke luchtverfrisser die goedkoop is en gemakkelijk te onderhouden. Om zeker te zijn van een spinnenvrij tuinhuis, kun je in de buurt van de muntplant een beetje water sprayen waar je pepermuntolie aan hebt toegevoegd.

Uitbundige bloeiers

Er zijn maar weinig bloemen die zo lang bloeien als de herfstanemoon. Plant hem nu, en zet de vroeg- en de laatbloeiers bij elkaar. Dan heb je er volgend jaar van juli tot oktober plezier van. Of kies voor de witte anemoon hybrida 'Wild Swan'. Dit is een kruising tussen de vroegbloeiende Rupicola en de laatbloeiende Hupehensis. Hij bloeit uitbundig van mei tot wel in november.

De herfstanemoon groeit het liefst op een zonnig plekje of in halfschaduw, en liever niet onder bomen of planten. Hij staat het mooist bij hortensia's, hosta's, astilben, varens en de zilverkaars.

Alle aubergines op een stokje

Als je aubergines wilt kweken, weet dan dat er twee soorten zijn: een lekkere (de Solanum melongena), en een mooie (de Solanum aethiopicum). De melongena wordt bij het rijpen grijs, groen of geel. Dan kun je hem eten. Wacht niet tot hij paars is, want het verkleuren duurt zo lang dat de vrucht dan niet lekker meer is. De sieraubergine aethiopicum is klein van stuk, krijgt bij rijping een felle kleur geel, rood of oranje, en kan gedroogd worden. Neem

nou de *Pumpkin on a stick*; die is onweerstaanbaar en geeft je tuin in het najaar een gezellige Halloweenlook. Je kunt de stengels ook oogsten en drogen voor meer sfeer in huis tijdens de donkere winterdagen. Ook leuk in een herfstbloemstuk.

Zaaien en planten

De herfst is niet alleen geschikt voor het planten van bollen, maar ook om te zaaien. De natuur doet dit zelf namelijk ook. De bloemen

vormen na de bloei zaden. Die komen op de grond terecht en blijven daar in rust totdat het weer voorjaar wordt. Sommige soorten kiemen extra goed na een koude periode, zoals sneeuwklokje, duizendschoon, judaspenning, viooltje en lampenpoetser. Voor kleur in het voorjaar plant je wat bollen. Met de krokus, tulp of narcis maak je de hongerige bij die net uit z'n winterslaap ontwaakt ontzettend blij.

Dahlia's rooien

Dahlia's zijn niet winterhard. Als je volgend jaar weer van ze wilt genieten, moet je ze na de eerste nachtvorst rooien. Knip de stengels 10 centimeter boven de knol af,

veeg de aarde eraf en laat ze goed drogen. Bewaar de knollen in een doos met kranten op een koele en droge plek. Vanaf half april tot eind juni kun je ze weer in de grond zetten. Als de knollen na verloop van een paar jaar te groot worden, kun je ze delen. Zo krijg je steeds meer dahlia's.

Eva bij de kruidentoren

IN DEZE RUBRIEK DOEN WE VERSLAG VAN BESTE OF BIJZONDERE WERKBEURT-ERVARINGEN IN WOORD EN BEELD

MIJN BESTE BEURT

TEKST: ARIEN DE JONG
BEELD: ARIEN DE JONG & CARLA KRISTEL

Eva Pereira-Dekker (72) deed haar tuinbeurten altijd met zoveel plezier, dat ze het jammer vond toen ze ze niet meer hoefde te doen. Maar na een tijdje begon ze toch ook wel van de vrijheid te genieten. Inmiddels levert ze een andere bijdrage aan Ons Buiten: ze verzorgt en beheert de kruidentoren. Dat doet ze met evenveel of misschien wel met nog meer passie.

Eva: 'Toen ik mijn laatste tuinbeurt deed, vond ik dat echt jammer. Ik miste daarna de contacten met leuke mensen, het uitwisselen van tips, het lekker samen én nuttig bezig zijn in weer en wind. Er waren ook wel eens kleine ergernissen over het een of ander, maar ik laat mijn beurt niet verzuren.'

Toen Eva zeventig werd, vroeg Henk van der Raaij haar of ze de kruidentoren wilde verzorgen. Deze toren was een cadeau van ProRail voor ons tuinpark - gemaakt van hout dat gebruikt was bij de werkzaamheden aan de spoorbrug.

'Ik ben een harde werker, altijd bezig, en vond het leuk om iets nieuws aan te pakken. Bovendien staat de toren tegenover mijn tuin, dus ik kan makkelijk heen en weer lopen. De toren is gemaakt van heel sterk hout met mooie kleuren. Ik kocht biologische kruiden, eetbare planten en potten en begon met de inrichting.'

Strijd tegen de slakken

Al doende merkte Eva wat er wel en niet haalbaar was in de toren. Dat had vooral te maken met twee plagen: de slakken en de droogte. En die strijd is nog niet gestreden....

'In de binnenpatio van de toren wonen heel veel slakken en die hebben dezelfde smaak als ik. Al mijn pogingen om ze weg te krijgen, zijn mislukt. Ze zijn resistent tegen alles en komen steeds weer terug. Daarom staan bepaalde heel bijzondere kruiden en eetbare bloemen niet meer in de toren, maar wel in mijn eigen tuin. Bijvoorbeeld de monarda, een prachtige bloem die heerlijk is in thee, ijs en koekjes.

Ik zaai intussen alle kruiden en bloemen in de 'nursery' in mijn tuin. In het begin was alles biologisch, maar daar houden slakken helaas ook erg van. Jammer van die mooie heerlijke viooltjes. Wat er nu staat, blieven de slakken niet: onder andere kolenkruid, wijnruit, lavas, salie en de prachtig bloeiende majoraan. Ook staan er drie soorten munt: chocolademunt, lavendelmunt en bonte munt. Op kaartjes heb ik de namen erbij geschreven.'
Eva zaaide ook Braziliaanse peper en zette die uit in de toren. Ze was ervan overtuigd dat slakken van deze hete vruchten af zouden blijven. Maar nee: na een nacht in de toren waren alle pepers verorberd.

Strijd tegen de droogte
Omdat alles in potten staat, hebben de planten weinig aarde en dan is verdroging een probleem.

'Dit jaar heb ik al drie keer selderij geplant. Pas de vierde keer is het gelukt. Ook vind ik het jammer dat ik plastic potten moest gebruiken. Terracotta is zoveel mooier, ook qua kleur bij dat hout, maar plastic potten houden het vocht beter vast. Ik hoop dat mijn lievelingsplant, de salvia oftewel hotlips, die heel goed tegen droogte kan, in 2021 aanslaat. Die is heerlijk om thee van te maken. Volgend jaar haal ik alle aarde uit de toren en plak aan de binnenranden vuilniszakken, ook om vocht vast te houden. Ik bewater de planten met water uit de sloot. Mijn overbuurvrouw is mijn reservehulp. Als ik er niet ben, houdt zij een oogje in het zeil. Bovendien kan zij erbij met haar tuinslang.'

Delen: graag!
Eva wil graag delen. De planten en haar kennis.
'Mensen zijn welkom om iets te plukken uit de toren. Wel graag met beleid, dus neem een schaartje mee. En veel van wat sommigen onkruid noemen, bijvoorbeeld rode klaver, is heerlijk om te eten. Lievevrouwenbedstro is lekker in de bowl, de blaadjes van de borage (komkommerkruid) maken een komkommersla af.'

Voor alle tuinders die geen idee hebben waar deze toren staat: vlak bij de vlinder/wandeltuin, aan de doorgaande Van der Mash Spaklerlaan. Bij de witte brug. De prachtige, inspirerende tuin van Eva zie je aan de overkant van het water om de hoek in de Generaal Ophortslaan.

Heb je ook weleens een bijzondere of beste beurt gedaan? Stuur een korte omschrijving naar redactie@ons-buiten.nl. Dan neem ik contact met je op om daar samen een mooi verhaaltje van te maken.

De Monarda, lekker in thee, ijs en koekjes

De nursery

Een ongewone en heel aantrekkelijke kleurencombinatie

JACHTLUST & Fremontodendron

SASKIA BOERMA

Wanneer was het? Vorig jaar zomer of al twee jaar geleden? De tijd gaat zo snel, dat ik het niet meer weet. In elk geval herinner ik me wel goed dat ik fietsend door Oud-Zuid opeens tegen de zuidmuur van een huis een bijzondere struik zag staan. Bijzonder, omdat hij hartje zomer vol zat met vrij grote gele bloemen, waarvan de kelken aan de buitenkant oranje waren. Samen met het groen van het blad zorgde dat voor een ongewone en heel aantrekkelijke kleurencombinatie. Omdat de meeste bloemdragende struiken en bomen in het voorjaar bloeien, begon mijn jachthart terstond sneller te kloppen. Dus ik stapte af om deze aandachttrekker aan een nadere inspectie te onderwerpen. Met een foto zou het me bovendien niet al te veel moeite moeten kosten om de naam van deze 'vondst' te achterhalen.

Naderbij gekomen, bleek dat ik de niet de enige was van wie de nieuwsgierigheid was opgewekt. De bewoners van het huis waar de struik tegenaan stond, hadden een in plastic gestoken informatieblad aan de muur opgehangen. Ik vermoed dat een aantal jachtgenoten voor mij bij de eigenaren had aangebeld om erachter te komen hoe deze 'hebbestruik' heette. Dat zou ik niet zomaar gedurfd hebben, dus fijn als anderen wat

doortastender zijn. De naam luidde Fremontodendron. Nooit van gehoord, dacht ik, maar dat bleek later toch niet geheel te kloppen. In elk geval had ik deze struik nooit eerder gezien en ik vermoedde dan ook dat hij amper of niet winterhard zou zijn en toevallig door een opeenvolging van zachte winters nog niet het loodje had gelegd.

Thuisgekomen haalde ik snel de boeken uit de kast om te kijken wat die vermeldden over de Fremontodendron. Alleen in de Tuinplantenencyclopedie vond ik hem en tot mijn stomme verbazing zag ik dat ik bij de naam in het register een sterretje had gezet met 'Indepent' ernaast. Deze krant verschijnt sinds 2016 alleen nog online, maar het moet langer geleden zijn dat ik in de papieren Indepent een artikel over de Fremontodendron las, dat kennelijk heel lovend en enthousiast geschreven was. Je hoeft niet lang te googelen om snel zo'n artikel terug te vinden. Het was zeker enthousiast geschreven, maar je zou de aanplant toch uit je hoofd kunnen zetten, want succes was volgens de schrijfster bepaald niet verzekerd. Ze schreef vrij vertaald: "Ik heb al eerder opgemerkt dat ik een van die mensen ben die het haten om te horen dat ze iets niet zouden kunnen en in het bijzonder als het om tuinieren gaat. De Fremontodendrons komen uit zonnig Californië en hier in Engeland hebben we dus niet precies het geschikte klimaat voor ze. Maar God houdt van mensen die iets proberen, zodat ik niet van plan ben het al op te geven voordat ik het geprobeerd heb."
Voor wat nadere gegevens citeer ik de Tuinplantenencyclopedie: "Geslacht van krachtige, groenblijvende of niet geheel groenblijvende heesters, gekweekt om hun grote, zeer fel gekleurde bloemen. Vorstbestendig, maar moet in koude streken tegen een muur op het zuiden of zuidwesten worden geplant. Heeft volle zon en lichte, niet te volle, goed doorlatende grond nodig." Van de soort Fremontodendron 'California Glory' staat ook een foto in de encyclopedie, maar daarop zie je slechts enkele gele bloemen. Op het internet vind je foto's die meer recht doen aan die bijzondere combinatie van geel, oranje en groen.
Gewoonlijk zal een jachtlustige tuinder meteen tot aankoop overgaan als zij of hij een bijzondere soort heeft ontdekt. Dat was nu niet het geval. Behalve dat ik niet echt een muur op het zuiden heb om een Fremontodendron tegenaan te zetten, is er nog een andere reden. Twintig jaar geleden bestond mijn tuin bijna louter uit struiken en al menigmaal heb ik met tegenzin de zaag tevoorschijn gehaald om een struik plaats te laten maken voor bloemen. Ik heb dus eigenlijk geen ruimte voor een struik. Maar de belangrijkste reden is dat de Fremontodendron zo'n zes meter hoog zal worden en dan kun je er voor Ons Buiten gerust nog vier meter bij optellen. Over de manier waarop struiken terreinveroveraar spelen op onze vruchtbare veengrond zal ik het later misschien nog eens hebben. Vooralsnog blijft de Fremontodendron op mijn verlanglijst staan. Maar wie weet kan ik in het najaar nog eens de nodige hardvochtigheid opbrengen en wordt er opnieuw een oninteressante struik omgelegd, zodat de Fremontodendron toch kan worden binnengehaald. Kwestie van durf.

Kersvers OP ONS BUITEN

BABS HOGENKAMP

WE HADDEN WEL EEN PAAR WENSEN, ZOALS TWEE SLAAPKAMERS EN EEN DOUCHE

Het is voorjaar 2020 en ik ben op bezoek bij:
Annemichelle van Dockum, coach en paar dagen per week werkzaam bij de nonnen in een klooster (zusters der liefde) en bovenbouw-coördinator bij de overblijf op een basisschool. Annemichelle staat in de kantine van Ons Buiten als er hulp nodig is.
Martijn van Dockum, elektromonteur door het hele land. Daarnaast doet hij onder andere elektroklussen in de nieuwe 'Winckel van Schinkel'.
Gabriella, hun dochter van 13 jaar, zit op school in Den Bosch en volgt een musicalopleiding in Amsterdam.
Zij zijn sinds mei 2019 de gelukkige bewoners van een huis en tuin aan de Berthalaan.

Een Amsterdammer kersvers uit Den Bosch

Annemichelle: 'Wij wonen sinds veertien jaar in Den Bosch. We zijn daarheen verhuisd vanwege werk. Ik ben geboren en getogen in Amsterdam en ja, de stad blijft belangrijk en trekken. Daarom hebben we ons elf jaar geleden ingeschreven bij Ons Buiten. Daarna begon het zoeken naar het juiste huisje en tuin.

Verlanglijstje

We hadden wel een paar wensen, zoals twee slaapkamers en een douche. Ook wilden we het liefst in een laan dicht bij de kantine. Dit vooral voor Gabriella, zodat zij gemakkelijk en in de buurt aansluiting zou vinden.
In de afgelopen jaren werden er natuurlijk wel wat huisjes aangeboden, maar wat er aangeboden werd was of te duur, of te veel werk. We hebben goede vrienden op de tuin en bij hen zijn we altijd veel geweest. We wisten dus heel goed dat er altijd veel te doen is en dat je altijd bezig kunt zijn. Mei 2019 vonden we het passende huis en gelukkig werd dat ook nog aan ons toegewezen.

WE WISTEN DUS HEEL GOED DAT ER ALTIJD VEEL TE DOEN IS EN DAT JE ALTIJD BEZIG KUNT ZIJN

Verbouwen

Een periode van verbouwen brak aan. De vorige bewoners hadden een vijver in de tuin gemaakt. Wij wilden die weghalen. Eerst het water eruit. Toen bleek er een gigantisch wespennest in te zitten dat we niet in één keer konden verwijderen, zo groot was het. Pas na twee keer was de klus geklaard. En nog steeds zijn er natuurlijk altijd klussen in en om het huis... Dit jaar heeft Martijn bijvoorbeeld de buitenkant van het huisje geschilderd.

Genieten

Bijna alle weekenden en vakanties zijn we hier op de tuin. We genieten van het huis en de tuin en heel belangrijk: ik kan mijn hart weer ophalen aan Amsterdam.

Gabriella heeft ook haar draai gevonden. Sowieso elk weekend bij haar musicalopleiding in Amsterdam - ook zij is dol op de stad. In de toekomst wil ze hier dan ook studeren en op kamers gaan wonen.

Kortom: wij hebben het hier dus allemaal erg naar onze zin en zijn domweg gelukkig op Ons Buiten!'

CARRIE VERHOEVEN

Magische kruiden

Carrie gaat deze keer op de heksentoer! Alles wat ze in deze rubriek schrijft, stamt uit oude volkswijsheden. Een aardigheidje wellicht, maar je weet maar nooit...

Kruiden hebben tal van toepassingen. Ze zijn zowel smaakverhogend, gezondheidbevorderend, maar ook geneeskrachtig. Naast al deze eigenschappen wordt aan veel kruiden een spirituele werking toegekend. Ze worden dan ook ingezet bij allerlei magische rituelen. Denk bijvoorbeels aan de bekende kerkwierook. De witte wolken geven de richting aan van onze gebeden, ze stijgen op naar God. Het belangrijkste ingrediënt hierbij is boswelia, een geurige hars die daarnaast ook nog eens zeer geneeskrachtig is. Weldadig dus voor lichaam en geest. Kruiden worden ook gebruikt om hun geestverruimende werkingen, als talisman, als reiniging, om het goede aan te trekken, of als afweer tegen het kwaad. Kruiden of kruidenmixen kunnen worden gebruikt in een drank, een tinctuur, als wierook, in oliën en zalven, of door erin te baden. Hierbij worden dan intenties of bezweringen bezegeld met een visualisatie, een spreuk of een ritueel waarbij ook vaak met de elementen wordt gewerkt.

Magische kruiden op Ons Buiten en de Oeverlanden

Agrimoni
Agrimoni wordt gebruikt in beschermende sachets tegen kwaadaardige kobolden, het verbreekt vloeken en keert ze. Plaats het op het hoofdkussen en je valt in een diepe slaap (als dood). Je wordt pas wakker als iemand de agrimoni verwijdert. Probeer dit niet uit, thuis!

Alsem
Alsum wordt gebrand of gerookt om geesten op te roepen. Gooi het op de avond vóór Allerzielen op het vuur om bescherming te ontlenen aan de geesten die door de nacht zwerven.

Brandnetel
Vul een klein lappenpopje met brandnetel om een vloek te verwijderen en begraaf of verbrand dit.

Bijvoet
Gerookt of als wierook gebrand, bevordert bijvoet astrale projectie en het bereiken van andere bewustzijnsniveaus. Als je bijvoet onder je kussen legt, zou het profetische dromen bevorderen. Je kunt ook een speciaal droomkussentje maken dat is gevuld met bijvoet. Nachtmerries zijn hiermee in ieder geval verleden tijd.

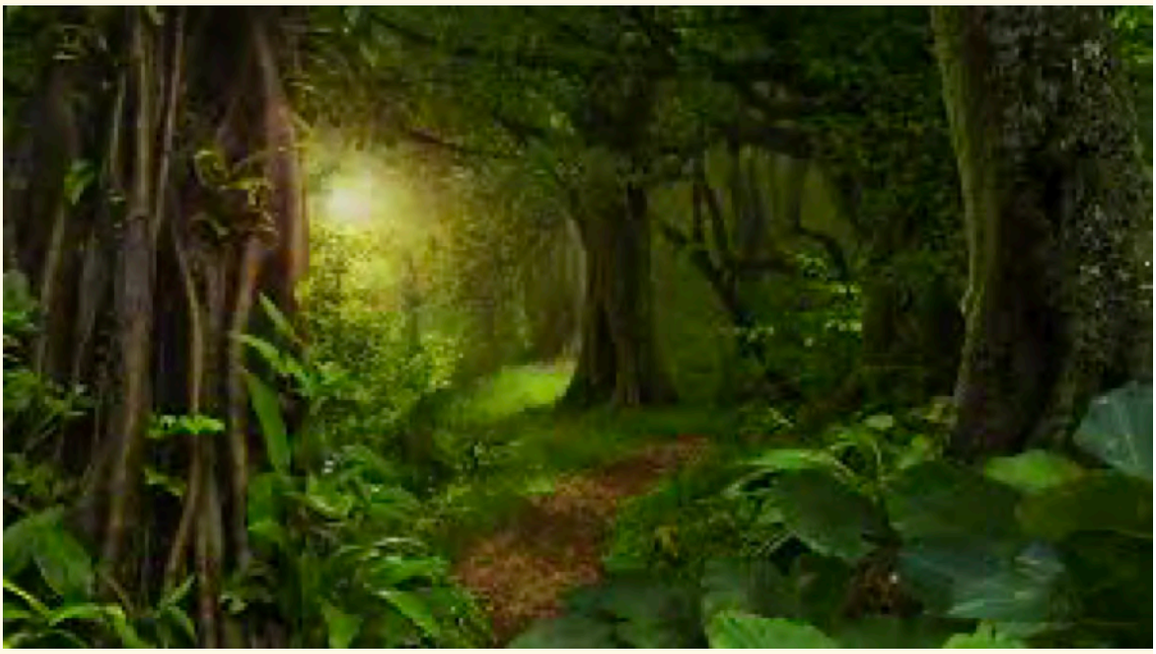

Bramen
Bramen staan voor overvloed. Bij rituelen op traditionele herfstfestivals zoals 'Lughnassadh' en 'Lammas' worden dan ook uitbundig veel bramentaarten gebakken en geconsumeerd. Bramenstruiken beschermen heilige plekken in het bos.

Bilzenkruid ☠
Als een naakte man vroeg in de ochtend bilzenkruid plukt terwijl hij op één been staat, zal dit kruid hem helpen de liefde van een vrouw te winnen. Nooit inwendig gebruiken: giftig!

Guldenroede
Ben je iets kwijt, een geplukte guldenroede knikt naar de goede richting. Bij veel geluk kan het zelfs een verborgen schat aanwijzen. Groeit er spontaan guldenroede in je tuin, dan zal het geluk regenen. Guldenroede wordt veel gebruikt in de magie om geld aan te trekken.

Lavendel
Lavendel wordt al heel lang gebruikt in liefdesbezweringen en sachets. Het wordt ingezet om mannen seksueel te verlokken. De plant is zo krachtig, dat sommigen bij een

depressie alleen naar de plant hoeven te kijken om weer vreugdevol in het leven te staan..

Lievevrouwbedstro

Lievevrouwbedstro zorgt voor overwinningen; draag het bij je als je iets nieuws wilt beginnen. Het is een vast ingrediënt van een traditionele heksendrank die gedronken wordt voor 1 mei.

Papaver

Wie zwanger wil worden, doet de zaadjes van papaver in haar eten. En als je een vraag hebt: hol een zaaddoos uit en schrijf je vraag met blauwe inkt op een geel papiertje, stop het in de uitgeholde zaaddoos en plaats deze op je nachtkastje. Het antwoord zal in je droom verschijnen. En wil je eens onzichtbaar zijn? Laat dan papaverzaden vijftien dagen in wijn weken. Drink deze wijn vervolgens verdeeld over vijf dagen op, terwijl je vast. Je zult in staat zijn om jezelf op elk gewild moment onzichtbaar te maken...

Roos

Was je handen in rozenwater als je

een liefdesmengsel gaat maken. Verbrand de bottels als je op zoek bent naar de liefde. Helderziende dromen krijg je door thee van rozenblaadjes te drinken voordat je naar bed gaat.

Toorts

Toorts geeft moed in ruige streken. Plant het in de magische kruidentuin tuin als toezichthouder. Draag de plant bij je om een geliefde aan te trekken. Als je geen kerkhofstof bij de hand hebt voor een ritueel, dan kun je dit vervangen door verpulverd toortsblad.

Varens

Alle varenssoorten werken beschermend voor huis en haard. Zet in huis een varenblad bij een bos bloemen.

Valeriaan

Vers valeriaankruid wordt ingezet bij liefdesbetoveringen en brengt ruziënde koppels weer nader tot elkaar.

Vingerhoedskruid

Vingerhoedskruid houdt verdachte sujetten van het erf. De giftige plant zou huis en haard beschermen tegen betoveringen en kwaadwillend heksen en elfen.

Vlier

Vroeger stond vlier als bescherming bij iedere boerderij. Onder een vlier slaat namelijk de bliksem nooit in. Toverstaffen worden gemaakt van een vliertak.

Kruidenrituelen met de elementen

Aarde staat voor het fundament, de basis, zaken, geld, stabiliteit en vruchtbaarheid

Aarderitueel

Zoek een mooi plekje op in je tuin. Plant hier zaadjes in een vorm die symbool staat voor datgene wat je graag zou willen aantrekken in je leven en visualiseer dit als je bezig bent. Verzorg het plekje dagelijks met liefde en aandacht en wacht af. Tijdens een wandeling in stilte en alleen door de natuur kun je op zoek gaan naar een magisch plekje. Maak hier met een tak een tekening op de aarde van datgene wat je graag zou willen manifesteren. Werk geconcentreerd, wees overtuigd en wacht af.

Water staat voor reiniging, het onderbewustzijn, de liefde, emoties, geven en nemen

Waterritueel

Neem een bord vol met water en zet dit in het maanlicht. Laat de maan weerspiegelen op het wateroppervlak en doop je handen in het water. Laat de waterdruppels op je handen zitten tot ze droog zijn. Binnen 28 dagen zul je geld ontvangen uit onbekende bron. Dit ritueel wordt uitgevoerd bij wassende maan.

Lucht staat voor beweging, vrijheid, verandering en manifestaties

Luchtritueel

Schrijf je kwalen of zorgen op een boomblad en bind dit met natuurlijk materiaal aan de top of aan een twijg van een wilg - bij voorkeur een dode tak op een plaats waar de wind vrij kan waaien. Hang het blad niet te strak aan het touwtje. Je kwalen en zorgen zullen verlichten of verdwijnen als de Noordenwind de bladeren langzaam losmaakt en meeneemt. Dit ritueel kan dagen of weken in beslag nemen. Ga er niet bij staan wachten, want dan werkt het helaas niet.

Vuur staat voor de wil, levenskracht, actie, transformatie, verandering, emoties

Vuurritueel

Verzamel kruiden die staan voor wat jij wil bekrachtigen of aantrekken. Stop ze in een klein zakje en knoop het dicht. Laad het zakje op met vuurkracht door het enkele dagen in de hete zon te leggen en keer het regelmatig. Het zakje werkt als een natuurlijke batterij. Draag het bij je als behoefte hebt aan extra kracht of ondersteuning. Laad het zakje regelmatig op.

HET JAAR ROND

BABS HOGENKAMP

In november 2015 viel ik als een blok voor een tuinhuisje aan de Hillegondalaan. Een leek, geboren in Amsterdam en getogen op een etagewoning in Bos & Lommer, stapte in een nieuwe onbekende (tuin)wereld. De tuin bleek een grote natte kliederboel, gevuld met tientallen bakken met gehakte stenen, het huisje had lekkages en veel aandacht nodig.
Gelukkig kreeg ik een lieve mentor toegewezen. Zij en andere tuinders raadden mij aan om het rustig aan te doen wat betreft de tuin. Eerst eens een seizoen kijken wat er gebeurt, en dan pas handelen. Ik wachtte dus af, en dat kwam goed uit, want ik had mijn handen meer dan vol aan het huisje.

Zomer 2016

De zomer van 2016 brak aan en de tuin werd groen en kreeg bloemen. Mijn mentor gaf advies, vertelde wat onkruid was, wat uitgedund kon worden en wat juist niet. Zij noemde veel en moeilijke namen die ik direct weer vergat.

En toen, na een seizoen, verliet zij mij voor een andere onwetende nieuwe tuinder.

Veranderingen

Elk jaar ben ik blij verrast wat er allemaal uit de grond schiet. Ik maak tekeningen, foto's en bewaar alle informatie van nieuwe planten en struiken. En toch krijg ik er geen grip op.

Babs Hogenkamp maakt elke zevende van de maand een panoramafoto in eigen tuin

Afgelopen maart werd ons leven overhoop gegooid door de coronapandemie. Onzekerheid, thuiswerken, mond-kapjes, maar de tuin bleek een oase van rust. Hier konden we allemaal extra van genieten nu er geen vliegtuigen overkwamen en het geluid van de auto's verminderde. Nu ik - inmiddels ook met pensioen - zo veel tijd rustig in de tuin kon zijn, zag ik wat er bijna dagelijks gebeurde en veranderde.
Daarom maak ik vanaf maart 2020 rond de 7e van elke maand om ongeveer 14.00 uur een panoramafoto van mijn tuin. Ik heb er veel plezier in en van. Nu pas krijg ik een helder beeld hoe snel de tuin verandert en welke bloemen en planten komen en gaan. Nu nog de andere zes maanden en dan ben ik rond.

Maart

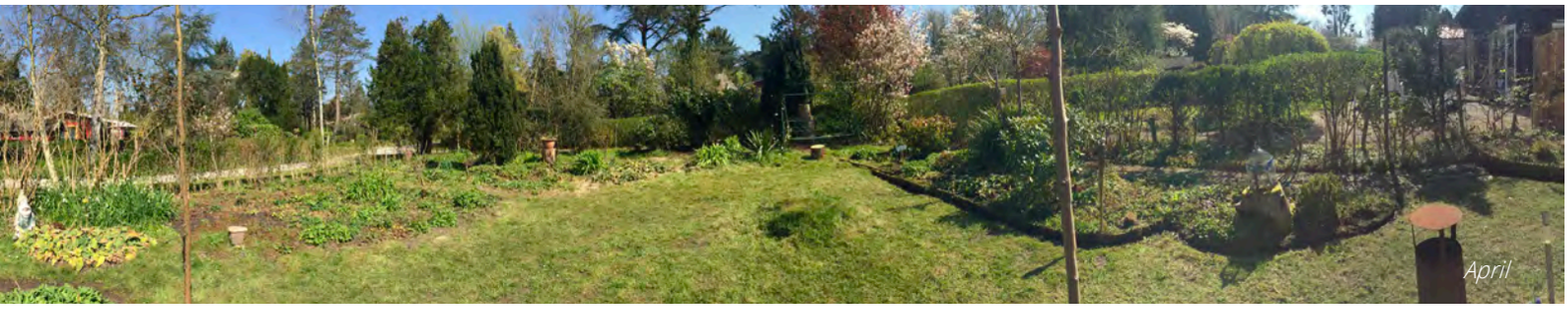
April

Mei

Juni

Juli

Augustus

ONS BUITEN
Stormschade

AANBOD

Abonnement op Ons Buiten

Geniet je (als niet-tuinder) ook zo van ons kwartaalblad Ons Buiten? Neem dan nu een abonnement! Je ontvangt vier nummers per jaar voor € 17,50.

Stuur een e-mail naar **redactie@ons-buiten.nl** met daarin duidelijk je naam, adres en postcode. Dan ontvang je zo spoedig mogelijk onze betaalgegevens. Zodra je hebt betaald, ontvang je het eerstvolgende nummer en gaat je abonnement in.